

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1983-1984

26 JUILLET 1984

Proposition de loi visant à accorder le bénéfice de l'immunité fiscale aux options d'achat d'actions ou de parts consenties à des travailleurs

(Déposée par M. Cooreman et consorts)

DEVELOPPEMENTS

1. L'autonomie et la responsabilité sont deux notions étroitement liées qui ont toujours séduit la jeunesse. Quel jeune n'a pas rêvé d'avoir un jour sa propre entreprise et de pouvoir la faire prospérer pour son profit et celui des autres ?

La réalité, cependant, est différente : la toute grande majorité de la population active est salariée et ne participe que dans une mesure négligeable à la conduite et à la gestion de l'entreprise à laquelle elle consacre la majeure partie de sa vie.

Plus que jamais, il nous faut donc rechercher les moyens de rendre tous ceux et toutes celles qui travaillent dans l'entreprise responsables et solidaires de celle-ci.

D'autre part, il importe de rémunérer également l'engagement et le risque de ceux qui mettent leur esprit au service d'une communauté de travail, ce qui implique également des capitaux que les jeunes ne possèdent généralement pas et qui dans la plupart des cas font d'ailleurs aussi fréquemment défaut à leurs aînés.

Cela explique qu'aux Etats-Unis, la « stock option », qui offre aux travailleurs la possibilité d'acquérir des actions à des conditions particulièrement favorables, soit devenue une technique largement répandue. Au début du contrat ou au

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1983-1984

26 JULI 1984

Voorstel van wet strekkende tot fiscale vrijstelling, bij het toekennen aan werknemers van opties tot aankoop van aandelen of deelbewijzen

(Ingediend door de heer Cooreman c.s.)

TOELICHTING

1. Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, twee begrippen die nauw verbonden zijn, hebben steeds de jeugd aangesproken. Welke jonge man of vrouw heeft niet gedroomd om ooit een eigen bedrijf te hebben, en dit te kunnen uitbouwen ten dienste van zichzelf en van anderen ?

De werkelijkheid is echter anders : de overgrote meerderheid van de actieve bevolking is loontrekkend, en deelt slechts voor een gering deel in het beleid en beheer van de onderneming, waaraan men het belangrijkste deel van zijn leven besteedt.

Meer dan ooit moeten wij dus zoeken naar middelen om elke man of vrouw te responsabiliseren, en solidair te maken met de onderneming waar hij of zij werkt.

Anderzijds moet ook een vergoeding gegeven worden aan de inzet en het risico, om zijn geest ter beschikking te stellen van een arbeidsgemeenschap, waarmede echter ook kapitalen gemoeid zijn. Kapitalen die jongere mensen meestal niet bezitten, maar ook oudere veelal niet.

Om deze reden is de « stock option » in de V.S. een ruim verspreide techniek geworden, waardoor aan werknemers de kans wordt geboden om aandelen aan te kopen onder bijzondere gunstige voorwaarden. Bij het begin van het contract, of

cours de celui-ci, l'entreprise ou les actionnaires offrent aux travailleurs la possibilité d'acquérir, pendant une période déterminée, un certain nombre d'actions à un prix préalable-ment fixé.

Le travailleur a donc le choix. Il a tout intérêt à ce que l'affaire marche bien, puisqu'il peut espérer bénéficier d'une rémunération du capital sans le moindre risque.

Le cahier CEPESS n° 4 de 1980, « La relance des investissements et de l'exportation : les deux axes d'une nouvelle stratégie économique », comportait déjà une suggestion dans ce sens en vue d'encourager les investissements.

2. Sur le plan fiscal, il existe toutefois un certain nombre d'obstacles.

L'avantage dont bénéficie le travailleur en exerçant l'option accordée par son employeur-société est, en principe, imposable au titre d'« avantage de toute nature », en vertu de l'article 26 du Code des impôts sur les revenus. Cet inconvénient serait évité si la cession était le fait d'actionnaires.

Dans la plupart des cas, l'avantage sera égal à la différence entre le prix de l'option qui est effectivement payé par les travailleurs et le cours effectif des actions ou parts.

L'estimation et la taxation de cet avantage interviendront le plus souvent au moment de la levée de l'option et, par-tant, de l'achat.

Il suffira donc d'immuniser l'avantage dans le chef du travailleur bénéficiaire.

Tel est l'objet de l'article 1er de la proposition de loi, qui ne soumet à l'impôt que la différence de valeur, au jour de l'octroi de l'option, entre le prix de l'option et le cours normal.

Néanmoins, il est souhaitable de déterminer dans un second article à quel moment il y a lieu d'appliquer le pré-compte professionnel.

••

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

Il est inséré dans le Code des impôts sur les revenus un article 32^{quater} rédigé comme suit :

« Article 32^{quater}. — La valeur de l'avantage résultant pour le travailleur de l'obtention d'une option d'achat d'actions ou de parts est égale à la différence entre le prix d'option et leur valeur au moment où l'option est consentie. »

tijdens het contract, bieden hetzij de onderneming, hetzij de aandeelhouders de mogelijkheid om aan een vooraf bepaalde prijs, een aantal aandelen aan te kopen gedurende een vast-gestelde periode.

De werknemer heeft dus de keuze. Hij heeft er alle belang bij dat de zaak goed loopt, gezien hij kans maakt op een kapitaalvergoeding zonder enig risico.

Het CEPESS-blad 1980, nr. 4 « Relance van investeringen en uitvoer : pijlers van een nieuwe economische strategie », bevatte reeds een suggestie in die zin, ten einde de investe-ringen aan te moedigen.

2. In fiscaal opzicht zijn er echter enkele hinderpalen.

Het voordeel dat de werknemer verkrijgt n.a.v. het uitoe-fenen van een door zijn werkgever-vennootschap toegekende optie is in principe belastbaar als « voordeel van alle aard » volgens artikel 26 van het Wetboek van de inkomstenbelas-tingen. Dit bezwaar zou niet gelden indien de afstand gebeurt door aandeelhouders.

In de meeste gevallen zal het « voordeel » gelijk zijn aan het verschil tussen de optieprijs, die werkelijk wordt betaald door de werknemers, en de werkelijke marktwaarde van de aandelen of deelbewijzen.

De waardering en taxatie van dit voordeel zal in de meeste gevallen geschieden op het ogenblik waarop de optie gelicht wordt en de aankoop dus gebeurt.

Het volstaat dus het voordeel onbelastbaar te maken in hoofde van de werknemer-begunstigde.

Dit is de strekking van artikel 1 van het voorstel dat slechts belastbaar maakt, het verschil in waarde op de dag van de toekenning van de optie tussen optieprijs en normale ver-koopprijs.

Artikel 2 is echter ook nog wenselijk om te weten op welk ogenblik de bedrijfsvoorheffing van toepassing is.

E. COOREMAN.

••

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

In het Wetboek van de inkomstenbelastingen wordt een artikel 32^{quater} ingevoegd, luidende :

« Artikel 32^{quater}. — De waarde van het voordeel dat voor de werknemer voortvloeit uit het verkrijgen van een optie tot de aankoop van aandelen of deelbewijzen, is gelijk aan het verschil tussen hun optieprijs en hun waarde op het ogenblik waarop de optie wordt toegekend. »

ART. 2

Il est inséré dans le même Code un article 183bis rédigé comme suit :

« Article 183bis. — L'avantage résultant de l'obtention d'options d'achat d'actions ou de parts accordées à des travailleurs est censé avoir été payé ou attribué au moment où ces options sont accordées. »

ART. 2

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 183bis ingevoegd, luidende :

« Artikel 183bis. — Het voordeel dat voortvloeit uit het verkrijgen van opties tot aankoop van aandelen of deelbewijzen door werknemers, wordt geacht te zijn betaald of toegekend op het ogenblik waarop deze opties worden toegekend. »

E. COOREMAN.

R. GIJS.

A. LAGAE.